Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Giấy phép số 1185 D.L.T.B. — N° 914

HANOI

	Hanoi	Hanoi (Ville)	Tonkin	Indochine	Union Postale
Một năm. .	6 $ 00	8 $ 90	6 $ 50	6 $ 30	9 $ 00
Các công-sở	»	8 . 00	8 . 00	9 . 00	»
Sáu tháng. .	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20	3 . 30
Ba tháng. .	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65
Một tháng. .	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

4 pages

ANNONCES

Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 063 de large

Une seule insertion.	0 $ 20 le c/m
Par contrat annuel	
Par centimètre et par insertion.	0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . .	2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales.	1 $ 80 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
63-65, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: P. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-VĂN-LOẠT

Adresse télégraphique:
TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

Máy lúa hạt giống

Mới đây tại hội đấu-xảo Maroc có đấu xảo các thứ máy lúa hột giống. Thứ máy này đối với các nhà nông ta còn là một vật mới lạ quá, chưa ai chịu tin là một thứ điển - khí tối nhu. Nhưng ta có thể dám nói chắc rằng thứ máy này mà ứng dụng ra được rộng thì thật giúp được cho nghề một nước chuyên về nông-nghiệp như nước ta thì thứ máy này lại càng là nhu-yếu mà càng là thích dụng lắm.

Quả vậy, ở nước ta bây giờ, ai cũng biết rằng nghề nông là một nghề căn bản, công nghệ thương-nghiệp đều còn ấu-trĩ cả, dân sinh nhật dụng, trăm cái đều ngưỡng cập về nghề nông, cái sinh-kế của quốc dân thịnh hay là suy, cái nền kinh-tế của quốc-gia vững vàng hay là lung lung chỉ trông vào cái nông sản trong nước tốt hay là xấu, it hay là nhiều. Mà xét đến nông-nghiệp hiện thời của người mình thì ai cũng phải chịu rằng so với người ta không những không được tinh tiến hơn mà lại càng thêm kém sút, không thấy số gạo xuất cảng của ta xưa kia vẫn đứng vào bậc nhất mà máy năm nay đã cam nhượng cái địa-vị ấy cho Siêm-la, Diến-điện mà tụt xuống bậc gì đây nữa? Lại không thấy người Mỹ mới bắt đầu giống lúa trong một vài năm mấy mà cái thị trường bán gạo ở Âu-châu, họ đã sắp đánh hết mối hàng của mình đây ư? Lại không thấy cái nguy-cơ vụ chiêm năm ngoái, mùa-màng thì được, gạo ăn dư trong nước thì nhiều mà chỉ vì gạo xấu, thị-trường các chỗ không mấy mua, thành ra giá bán cực rẻ mà tiêu-thụ không được bao nhiêu, nền kinh-tế trong nước đã co hỏ bị dao-động đấy ư? Ấy là đem cử một thứ gạo là thứ lại-tôn nông sản của mình, ruộng đất mươi phần đến chín phần giống lúa mà còn kém sút người ta như thế, còn ngoại-giả đậu không lớn bằng đậu Tàu, tơ không tốt bằng tơ Nhật, ngô không lớn bắp bằng ngô Mỹ, mía không nhiều đường bằng mía Java, mang tiếng là một nước nông-quốc kể mấy ngàn năm nay mà nông sản chẳng có một thứ gì gọi là đặc-sắc. Cái nguyên-nhân sở-dĩ đến kém sút thua người như thế, tuy bởi nhiều cớ mà không biết cách lựa hột cũng tức là một cái cớ rất to.

Cứ trong sinh-vật học nói cái lẽ giống vật di truyền phẩm giống vật nào tốt thì di truyền cái chủng tính đến đời sau cũng tốt, phẩm giống vật nào xấu thì di truyền cái chủng-tính đến đời sau cũng xấu, phải lựa tốn cái giống tốt lại mà trừ khử cái giống không tốt đi, cải lương dần dần mới có thể thành ra giống vật toàn tốt được; mà các nhà tiêu chủng học đã khéo dùng các cách thí-nghiệm để chứng minh cái lẽ ấy đích xác không sai. Vậy thì vật sản tốt hay là xấu, it hay là nhiều quan hệ về sự lựa giống lắm. Muốn cho nghề nông được phát-đạt, nông-sản của mình vừa tốt mà lại vừa nhiều thì còn gì cần hơn cách lựa hột giống nữa. Người mình vốn có tính cẩu thả, phàm sự đều thủ cựu an thường, các nhà làm ruộng chỉ biết cày sâu cuốc bẫm ngông gió trông mây, không hề để bụng tìm giống tốt mà cấy, kết giống xưa đến giờ, nông học không có chuyên-khoa, nông sự thí-nghiệm không có chuyên sở, còn có ai biết thế nào là giống tốt, thế nào là giống xấu mà bông lựa chọn cho được thật tinh. Ở các nước Âu châu thì không thế, cái lý-thuyết cải lương tiến chủng, người ta đã phát minh ra được tự mấy thế-kỷ nay, nhờ các nhà sinh-vật học thí-nghiệm lâu năm, đã cải-lương được nhiều giống vật thật có thành-hiệu; các nhà làm ruộng ai cũng biết chú-ý đến cái vấn đề ấy, châm-chước xét cái giống xấu mà bỏ, tìm cái giống tốt mà gây; lại nhờ được cả trường nông-học, có nhà nông sự thí nghiệm chuyên nghiên cứu những cách lựa hột giống cho các nhà làm ruộng theo; nghiên cứu càng ngày càng tinh, cách lựa hột giống càng ngày càng kỹ, nay đến chỗ ra thành máy để tiện dụng được, thì cách lựa hột giống thật là xảo diệu vô cùng vậy.

Ôi! thế-giới bây giờ là một cái thế-giới đổi máy. Máy xe, máy tàu, máy điện báo, máy điện-thoại, tiện cho sự vận-tải giao-thông biết chừng nào! Máy viết, máy tính, máy in chữ, máy chụp ảnh, tiện cho sự truyền đạt văn-minh biết chừng nào! Máy dệt, máy khâu, máy cưa, máy cắt, máy bào, máy ép... tiện cho sự kinh-doanh công nghệ biết chừng nào! Cho đến bay trên trời bằng máy, lặn đáy bể bằng máy, phá núi đào sông cũng bằng máy, công việc của người đời không một cái gì không lợi dụng đồ máy để gây dựng nên cái sự-nghiệp văn-minh trong thế-giới ngày nay. Song, lấy cái sự nhu yếu của người mình mà nói, người mình bây giờ biện cần đương ở vào cái thời kỳ nông-nghiệp, một nước chỉ sống về nghề làm ruộng, thì những cái đồ máy dùng về nông-sự, tả kíp nên bắt-chước mà lợi dụng ngay. Kể đến những đồ máy dùng về nông sự, thì người ta đã chế ra được cày có máy cày, gặt có máy gặt, đập có máy đập, xay có máy xay, với lại thứ máy lựa hột giống mà ta nói trong bài này đó. Nội các cái khuyết-điểm của nghề nông ta thì cái "khuyết-điểm lâm thiệt hại cho ta nhất là không biết cách lựa hột giống; cái gì còn khá hoãn được, chớ đến làm ruộng mà không biết lựa giống thì ruộng đất rộng mà làm chi! mâu mỡ tốt mà làm chi! nhân công chịu thương chịu khó mà làm chi! Trông người mà ngẫm đến ta, nông sản của mình tại làm sao vừa it mà vừa xấu, nông-sản của người tại làm sao vừa tốt mà vừa nhiều? là tại biết lựa giống cùng không biết lựa giống đấy. Ta chưa dám nói lợi dụng được hết các thứ đồ máy để gây dựng nên cái sự-nghiệp văn-minh, gớm mặt cùng người thế-giới, nhưng ta cũng phải cố lợi-dụng cho được những đồ máy làm ruộng để duy-trì cái địa vị nông-quốc của ta. Ta chưa có thể đoàng ngay được một lúc có đủ cả máy cày, máy gặt, máy đập, máy xay, thì nội trong máy ta cũng nên dùng trước. Xin các nhà nông ta đối với thứ máy lựa hột giống này đừng có lại lạnh nhạt như đối với thứ máy cày mà chính-phủ đã tưởng-lệ ai dùng có thưởng tự năm ngoái đến giờ chưa thấy thêm hỏi tới vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris ngày 10 Avril 1923

Cắt đứt những người bị hại trong việc xảy ra ở Essen

Mười hai người bị hại trong việc xảy ra ở Essen mới rồi đã cắt đứt không xảy ra việc gì lạ cả.

Việc nước Đức

Tin Berlin — Hugo Stinnes đến họp cùng Rhur bị bắt ở Scharnhorst. Các quan xét xong đã tạm bỏ ngục rồi lại được thả.

Viên thương-thư Hamm đến dự cả đám ở Essen, còn ở lại Schrrhorst chưa thấy trở về.

Paris ngày 11 Avril 1923

Tòa Hội-nghị nước Anh

Tòa Hội-các nước Anh bị Hạ-nghị viện đầu phiếu bất tín nhiệm. Số phiếu phản đối là 145 và số phiếu tín nhiệm là 138.

Việc nước Ái-nhĩ-lan

Một viên tướng đang khởi-nghĩa tên là Lych bị giết.

Việc nước Đức

Viên thương-thư nước Đức tên là Hamm phải đuổi ra ngoài hội vùng Rhur. Một người linh kỳ-mã nước Pháp vô ý giết chết một đứa bé nước Đức.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Cavite, ngày 10 Avril 1923

Tin Bắc-kinh. — Quan Tổng-lĩnh nước Trung-hoa (Tổng-thống) cho quan ngoại-vụ thượng-thư Hoàng-Phủ từ chức để cử Vương chính-Đình lên thay, song còn đợi nghị-viện ưng-chuẩn.

Tin Ấn-độ. — Tại các tỉnh ở Ấn-độ bệnh dịch hạch đã đỡ lắm. Xem các biểu tổng kê sau cùng, thì tại có 9.000 người nữa mắc bệnh, mà trong số ấy 8.000 người chết. Bệnh dịch kịch liệt nhất là trong các tỉnh trung bộ ở tỉnh Bombay, và ở Delhi.

Tin Constantinop. — Bức thư của nước Thổ trả lời lại thư của nước Thổ ưng dự cuộc giảng hòa. Song có xin lánh trừ mấy khoản.

Tin nước Áo. — Thợ mỏ đình công vì triều Honda đã hội nghị buổi chiều hôm qua. Ngày mai thì họ lại trở lại làm việc. Các thợ mỏ trước kia không có chân trong hội liên hiệp cũng vào hội cả.

Cavite ngày 1er Avril 1923,

Tin Gia-nã đại — Nhà thám-hiểm Stefassen có phuyên chánh phủ Gia-nã-đại nên cất một trạm để máy bay ở đảo Wrangel tại Bắc-băng-dương để sau này đi một đường máy bay từ Âu-châu đến Gia-nã-đại (!) nếu chánh phủ Gia-nã-đại không thực-hành việc ấy, thì ông sẽ xin với chánh-phủ nước Anh. Ông Stefassen tức là nhà thám hiểm đã cầm cờ nước Anh tại đảo Wrangel trong năm 1914.

Tin New York. — Đường năm nay cũng bán được cao như năm ngoái. Mía ở Cuba năm nay tính thu được 15.000.000 tấn. Mía Ấy có lẽ sẽ xuất cảng hết.

Hội liên-biệp về nghề làm thép ở Hoa-kỳ có khuyên các công-ty nên tăng công thợ lâm công ngày lên 11 /... Các thợ khác cũng nên tăng công cho phải chăng. Số thợ làm nghề Ấy ở Hoa-kỳ tính được 150.000 người.

Tin Trung-hoa

Ngày 5 Avril 1923

Hương-cảng đặc-điện

Tôn tổng-thống định đáng Sưu-trong Khải làm tài-chính tổng-trưởng, Dương-tây-Nhâm làm tỉnh ngân-hàng trưởng. Thâm-bồng-Anh nói với Lưu-ngọc-Sơn có ý tức gận biếm-quân áp bách quá lắm, sắp phải quyết chiến. Lưu-trấn-Hoàn bạn cho Dương-khôn-Như trong 3 ngày phải dời bỏ Huệ-châu, nếu không nghe thì sẽ công-kích. cư-dân lấy làm kinh-sợ.

Tin Hứa-sùng-Trí

Hứa-sùng-Trí đã đánh được 8 huyện ở phía nam tỉnh Giang-tây. Hứa định hạn trong một tháng sẽ lấy lại Nam-hùng.

Bảo, Lạc, Ninh chi tối-hậu điện

Bảo, Lạc và Nam đã đem tối hậu điện về Bắc kinh giục phải man mau hạ lệnh cho Tôn-trung-Sơn, Phương và Thâm-hồng-Anh làm đốc quân. Trong điện-văn nói có thể thi đanh chính ngôn thuận, các quân đều phục mệnh tiến hành, nếu không thì ngay-lượng sẽ đến nơi vậy.

Tin Lê-nguyên-Hồng

Có tin rằng Lê-nguyên-Hồng phái người đem hiến pháp thảo án đi hỏi ý kiến các bậc yếu-nhân, Đoàn-kỳ-Thụy và Ngô-bội-Phu cũng đã tán-thành.

Tài-chính tổng trưởng

Tài-chính tổng-trưởng Lưu-ân-Nguyên đến bộ, có 14 nhà đòi nợ, Lưu đều phê đáp hai chữ « Đãi trừ ».

Tin Ngô-bội-Phu

Có tin rằng Ngô-bội-Phu định đem Kinh-Hán điện-mẫu-địa tổ-vay ngân đoàn ở Hán-khẩu một trăm vạn để làm tiền quân phí ở Phúc-kiến và Tứ-xuyên.

Ngày 7 Avril 1923

Hương cảng đặc-điện

Bắc-kinh chính phủ đáng Lý-dịch-Tiên làm Quảng-huệ quân-vụ đốc-biện; Thân-bảo-Phiên làm Khâm-liêm quân-vụ đốc-biện, Hồ-gi-triệu-Lân làm đệ tam-sư sư-trưởng, Lưu quan-Hàng làm Mân-Việt hải-cương phòng ngự-sứ. Tôn tổng-lãnh trả lời thuận cho Quế-quân bảo bộ Quảng-tam thiết-lộ.

Tin Lương sĩ-Di

Lương-sĩ-Di định sang Quảng-châu để giúp Tôn-tổng-thống.

Tá khoản 7 trăm vạn

Tôn tổng-thống vay các nhà phú-thương ở Hương-cảng một số tiền 7 trăm vạn, đem bồi đắp nhà thủy làm đê-áp.

Tin Hoàng minh đường

Có tin rằng Hoàng-minh đường đã thắng quân Đặng-bản-Ân, thu được một nghìn cây súng.

Tin Hứa-sùng trí và Lý-liệt-quân

Hứa-sùng trí và Lý-liệt-quân lại tạm hoãn chưa về Quảng-châu. Quân Hứa-sùng-Trí chia đóng ở Tào-châu và Sơn-đầu.

Tin Đường-thiệu-nghi

Có tin rằng Đường-thiệu-nghi lại sắp về làm Quảng-đông tỉnh-trưởng.

Ngoại giao tổng-trưởng

Ngoại-giao tổng-trưởng là Hoàng-Phủ từ chức, có tin rằng Vương-chính-Đình sẽ sung chức ấy.

Tòa Nội-các Trương-thiệu-Tăng

Trương-thiệu-Tăng mật điện cho Tào-Côn và Ngô bội phu nói tình hình tòa Nội-các rất hiểm ác xin nhờ sức trợ-viện. nhưng Tào. Ngô đều giữ cái thái độ điềm-đạm

Tin Tôn truyền phương

Các người Phúc-kiến ở Bắc-kinh cái lệnh cho Tôn-truyền-phương thời đốc quân ở Phúc-kiến.

VĂN UYỂN

Đi chơi chùa Hương lần thứ hai

I

Cảnh quanh non cao có lối thông.
Thợ trời xây đắp biết bao công
Mây in nắng đã vàng đen, trắng.
Gió thoảng mùi hương đậm, nhạt, nồng.

Là thú hữu tình còn chữ lạc,
Ấy kho vô tận để đời chung
Nguồn đào xin hỏi ai là chủ ?
Ngồi rốn bàn qua sự Lục Hồng.

II

Ngoài bốn mươi năm lại tới đây,
Vẫn phong cảnh cũ nước non nay.
Rừng mơ đượm tuyết hoa chen đá,
Chim ríu khua canh tiếng vẳng mây.
Cõi phật ba nghìn coi cũng rộng.
Trời nam thứ nhất hỏi đâu tày ?
Bể cao chìm nổi bao-nhiêu-số.
Cửa với kia ai chịu vén tay ?

Bình-lăng Nguyễn-đình-Ngọc.

Bài thơ đề đồng Hương-sơn

Thăm thẳm hang sâu một lối vào,
Thợ giời bày đặt khéo là sao.
Bề dâu nhó mặc mây tan, hợp,
Hoa cỏ ưa nhìn đá thấp, cao,
Tiếng kệ hồi chuông, khua chửa tỉnh.
Bóng đào dòng nước, thả làm sao.
Chơi xuân mến cảnh non bồng đó,
Cầu nguyện ai ai những thế nào ?

Trần-lập-Trạc. Hà-đông.

Tự do diễn đàn

Nên phòng « cái dịch cờ bạc ! »

Mới đây, tôi đọc báo *Trung - Bắc* số 1787, có bài nói : « Cái dịch cờ bạc trong ngày xuân » vậy tôi xin xét rộng những bệnh-căn cờ bạc thế nào để xã-hội ta biết cách phòng bị truyền nhiễm ; để khỏi có-phụ cái tấm lòng xưa.

Những nhà kinh tế trong xã hội ta thường vẫn hết sức hô hào chỉ trích về cái cảm tình người mình ham mê cờ bạc làm cho hư hỏng tư-cảnh con người mất công mất việc, tốn của tốn tiền ! đường sinh-kế đường lý-tài trong dân-gian cũng vì thế mà co-hẹp quẫn bách !

Đương lúc ngày xuân này, cái dịch cờ bạc lại thịnh-hành lắm ! Có kẻ chỉ những kẻ du thủ du-thực quanh năm chỉ lấy nghề cờ-bạc làm tối sinh-nhai được lúc con mua vụ tăng thì ăn ngon mặc tốt, vợ nọ con kia, gặp phải cơn rủi bỏ đen thì không khỏi mất đeo, đâu bà tóc rối, xỏ chợ đầu cầu ; bấy giờ mới xoay những thủ-đoạn đeo ngoan khoét vách, lẫn tới cả bạo ! Đó là những ngọn vô-lại rồi-đệ vì cờ bạc mà sinh ra ăn trộm ăn cắp làm bậy làm càn, thật đã chan-chứa đầy rẫy ở trong tai mắt ta hằng ngày ! Tưởng không nuôn nói làm chi cho mang tiếng một dân tộc mà nhiều những phái họ-tưu như vậy ! Mỗi ngày như những bọc ta-mi nam-tử, cũng là những bạn cân-quắc quần-thoa thiếu chi những ngôn hào-hoa phong nhã để thưởng ngoạn lấy cái cảnh-trí ngày xuân mà cứ lấn phải hãm hở mải-miết vào trong cuộc được thua thua thua, đen đen, đỏ đỏ ! Hay là trong tâm-lý họ cho người sự cờ bạc không còn chi là hứng-thú cả ? Hóa cho nên trong một gia-đình, cứ có bạc trong gia-đình ; trong một đám thứ, có cờ bạc trong đám-thứ ; trong một dân làng, có cờ bạc trong dân làng ! Tay vậy, cũng tiếng cờ bạc .. cũng có thứ cờ bạc thanh-tao, cũng có thứ cờ bạc ô-trọc cũng có thứ cờ bạc bóc lột

Ngay như lúc ngày xuân này, một nhà-nước mới thử thiết thân dịch địa vào những đám bạc để thí-nghiệm thì biết : Những nhà nào có mâm mê cờ bạc, thường thấy trong nhà xôn-xao xào-xạo, đàn đàn nào có mâm mê cờ bạc, thường thấy trong nhà xôn-xao xào-xạo, đàn đàn nào có mâm mê cờ bạc, tụm năm tụm ba, nay « bết », mai « ích xì » ; nay « tổ tôm », mai « tam-cúc » ; lớn bài bé mềm, trong anh em, người cờ bạc ! ai còn mách bảo chi ai !

Trong ba tháng xuân, thiếu chi nơi khánh-hỷ, thiếu chi đám khao-vọng, động đám nào hơi thấy họp tập đông người một chút, thì quân bài lá đỏ tất phải rập rìu với khói thuốc bơi men mà quân quít với nhau ! Ta thử bước chân vào một nhà đám thử nào đã biết tinh hình cảnh-tượng trong ấy ra làm sao : sau khi bà con đã chè chén rồi, trừ những cỗ gieo từ-xu ra, trong nhiều trong nhiều cũng phải có vài bàn cờ bạc chỉ đấy. Nghe ra âm-ỉ-ầm những tiếng « mười sừng, « bốn tây » cùng là những « chi-chi cắc » với tiếng « tài tiu, tài-bàn »... mà những tiếng ấy tất phải xướng-họa với tiếng đọc-tầu, tiếng trống chầu rông rã suốt đêm ngày cho tới khi nhà nhà xong việc ! Lạ thay ! nhà nào động có công việc, cũng bày cuộc cờ bạc để cung khách, hoặc khách tự bày cuộc cờ bạc để tiêu-khiển thì giời Khi đã dở mặt cờ bạc, bấy giờ mới khó phân biệt ai là chủ ? ai là khách? ai là kẻ dưới ? ai là người trên ? chỉ hơn kém nhau bằng đồng tiền phân bạc ; ăn thua nhau về khóe lâu ngón cao ! Cờ bạc canh đỏ canh đen, được bằng vui, thua để bằng, bấy giờ mới cua nhau từng tý từng ly ! Thường thấy ăn người lúc chưa ngồi đến bàn bạc, đối đãi nhau một cách rất thân-thiết, rất tôn-trọng ; khi đã có bạc, dành nhau từng tý lợi hại, quên cả tình diệp, bỏ cả phong-thể, nào nhiều những lời vàng ngọc lúc trước, bấy giờ mới đổi những giọng ong vẻ, cũng vì thế mà mất lòng nhau, cũng vì thế mà sinh hiềm khích trên trường giao tế ! Đó là những thứ cờ bạc tiêu-khiển vậy.

Ngày xuân thong thả, nhà tư nhân lúc thanh thới... Nào các bàng phủ, huyện đàn ? vào hầu « tổ-tôm » cụ lớn ! ! Lại có lúc trời xuân êm-ả, việc quan thanh nhàn... Nào những các bàng tổng lý ? quan lớn truyền hầu « tổ tôm » ! ! Cờ bạc phen này, cờ bạc thần thế ! biết nghĩ làm sao ? Cụ lớn quan lớn đã cho phép ngồi hầu, thế tất phải khám nàm nhưng nhặn đi những quân cụ lớn quan lớn nơi tới, dẫu muốn phỏng cũng tin thôi ; thấy cụ lớn quan lớn có ý chơi, tại phải đáng những quân có thể ở được. Lại còn cái phương pháp nào thật những nhà « bác-học » mới nghĩ tới ! Nguyên cụ lớn quan lớn đã chọn những tỷ thú hạ rất lành lợi, hầu điều hầu chè khi chúng bưng điều rót nước cho nhưng các nhà hàng bán thứ hàng lấy con mất tinh đối trông bắt cứ những nhà lấy, rồi đến mấy chế nó những nước rất là cao ! Trách nào không ai chẳng ái ! trách nào không được ! Ô ! thật là một thuật kiếm tiền rất phong nhã ! ! thật là một cách ăn hối lộ rất minh bạch mà không ai dám nói !

(*Còn nữa*)

Các-Hương

VIỆC HANOI

Đứa bé con chết ở ngõ hàng Hành. — Quan Dự thẩm đã tư giấy đòi về hỏi đánh một người đàn bà tên là thị Chai. Tòa Thượng-thẩm y phạt tên Hiếu, giảm phạt tên Lang xuống 10 đồng và

Việc đăng tên những người được thưởng hội-tinh với kim tiền hay ngân

mừng hội, đọc xong, ông chánh hội mới các quí quan và các ông hội-viên

Bản quyền thuộc về Thư viện Quốc gia Việt Nam. Mọi hình thức sao chép, phân phối, sử dụng vì mục đích thương mại đều phải có sự cho phép bằng văn bản của Thư viện Quốc gia Việt Nam. Mọi vi phạm sẽ bị xử lý theo quy định của pháp luật.

giá bạc. — Kể từ ngày 13 Avril 1923, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 7 f. 80

Cuộc diễn-thuyết tại hội Tri-trí. — Tối hôm qua hồi 8 giờ rưỡi quan trong-tá Bonifacy có đến hội Tri-trí mà diễn-thuyết về những chứng loại trên thượng-du Bắc-kỳ ». Người trong hội và người ngoài đến nghe giảng đông lắm.

Nguyễn quan Trang-tá Bonifacy ngày xưa có tổng sự và có đi quan-thuỷ lắm năm trên miền thượng-du xứ Bắc-kỳ ta, cho nên tiếng nói trên thượng-du và phong-tục tỉnh tỉnh của các chủng loại trên ấy ngài am hiểu lắm. Bởi vậy cuộc diễn thuyết của ngài buổi tối hôm qua kẻ cứu phần mình lắm, và ngài nói lại vui chuyện cho nên cả tọa nghe rất là chú ý. Khi ngài nói xong cả tọa vỗ tay hồi lâu.

Tiệc trà tại hội Khai-trí. — Chiều hôm qua hồi 5 giờ hội Khai-trí tiến-đức có đặt tiệc trà tại nhà công-quán hội để mừng ông Trần-quang Nghiêm là phó hội trưởng hội Khuyến-học Saigon và hội Thương-mại Nam-kỳ ra khảo sát về việc thương-mại và việc đàng tiếng ba kỳ họp nhất. Quan thiếu Hoàng-trọng-Phu là hội-trưởng có nói mấy lời hoan-nghênh ông và tỏ rõ cái mục-đích của hội Khai trí tiến-đức. Ông Trần-quang-Nghiêm có đáp lại một bài rất dài, đại khái rằng việc thương-mại trong Nam thì về tay người Khách người Trà cả, mà ở ngoài ta thì người đông bang vẫn giữ được một cái địa-vị to trong thương-giới. Nay muốn cho việc công-thương của hai xứ được chấn hưng, việc giao-thiệp của hai xứ được thân ái, cho người hai xứ càng nói một thứ tiếng thì ông kết luận rằng đàn ông trong Nam nên lấy vợ ngoài Bắc, và đàn ông ngoài Bắc nên lấy vợ trong Nam, như vậy thì lần lần người hai xứ mới giao-thiệp với nhau một cách đằm-đà hơn được.

Mãi đến quá 6 giờ các viên hội mới giải tán.

Ông Nghị viên Outrey xứ Nam-kỳ ra Bắc kỳ. — Ông nghị viên Outrey đến 16 Avril thì ở Lạo sang tới Vinh. Sang hôm sau lại đi Thanh-hoa để khảo sát công việc đắp đường thầy nhập điền, chừng 18 Avril buổi sáng thì tới Hanoi.

Kỳ thi tuyển lục-sự và thư ký lục sự cho các tòa Nam án. — Bản-quán nhắc lại rằng đến ngày 14 Juin 1923 hồi 8 giờ sáng tại Hanoi sẽ mở kỳ thi tuyển lục-sự và thư-ký lục-sự cho các Tòa án đệ nhị cấp ở Bắc-kỳ Chương-trình thi cũng như chương-trình đã nói ở trong nghị-định ngày 5 Septembre 1922 của quan thống-sứ Bắc-kỳ. Các đơn xin ung-thi phải đệ tới phó Thống-sứ (tòa tư) trước ngày 31 Mai 1923.

CÓ ĐẤT BÁN

1 miếng đất để làm nhà, ở phố Yên-ninh, Hanoi, 247 m2.

2 miếng đất để làm nhà, ở nơi đỗ xe-điện tỉnh Hadong, 600 m2.

Ai muốn mua xin mới lại số 38, phố Bắc-ninh, Hanoi mà hỏi. 3562

Y-khoa bác-sĩ Sarraillé

5, Phố Thợ-nhuộm. — Giây nói số 396

Xét nghiệm nước tiểu, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh lậu lâu, bệnh giang-mai, bệnh ghẻ.

Bệnh đàn bà.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Ngày nào cũng xem bệnh từ 9 giờ 30 sáng đến 12 giờ trưa. 6 đến 7 giờ tối.

2080

Cái nạn xe-điện vừa rồi. — Về cái nạn xe-điện ở hàng Bông vừa rồi, báo *France-Indochine* có đăng rằng :

« Người sơ-ý phải về xe-điện lại đổ cả lỗi cho người bị nạn mà nói rằng tại người lấy chuông vàng mà ngã. Vậy mà có mấy người chứng kiến việc ấy cũng lại nói rằng tại cậu học-trò đứng ở chỗ cửa ra vào bị hành khách xô-đẩy mà ngã xuống đất. Việc này tôi đang tra xét cho biết rõ cần-nguyên.

Cứ như lời khai tại sở Cảnh thì là cậu học-trò ấy vì nhảy xe mà ngã. Điều đó bản-báo không rõ thực hư thế nào, chỉ biết rằng xe-điện các chuyến ở Hà-đông ra thì không hiểu vì lẽ gì đã mấy năm nay không bao giờ đậu tại ngã tư hàng Bông, cứ rẽ ra Phố-đoãn và tại trước cửa nhà in của bản-quán như mấy xưa, mà lượt ở ngoài vào thì những chỗ ấy xe-điện vẫn đỗ như trước. Thành ra những người đi xe-điện mà lượt trở ra muốn xuống hàng Bông không được, phải đợi cho xe chạy đến đầu hàng Bông chỗ rẽ sang hàng Trống mới xuống được. Bởi thế mà hay sinh ra sự rối-rọ xe-điện luôn. Sở xe điện coi đó lại chẳng nên cho các chuyến xe lúc ra cũng đỗ xe ở những chỗ đường xe như lúc vào ư ?

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà số 9 (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Buổi chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 4 giờ, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ.

Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3662

Tòa Thượng-thẩm. — Hôm qua, tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này :

Ăn cướp. — Tòa Nam-án tỉnh Kiến-an phạt tên Bảo-v-Chàng Lương-văn-Gỗ và Phạm-v Gáo mỗi tên 10 năm tù đồ về tội ăn cướp nhà một người làm là Trác ở làng Nyọc-phử huyện An-lão. Tòa Thượng-thẩm y án phạt tên Chàng giảm tội cho tên Gỗ xuống 7 năm tội đồ và tha cho tên Gáo vì xét là oan.

Hành hung. — Tòa Nam án tỉnh Bắc-giang phạt tên Ngô-văn-Bách 10 tháng tù và 5 đồng. Tòa Thượng-thẩm y án.

Tiêu liền công dân. — Nhân nhà nước Bảo-hộ có mở kỳ quỹ-trái-dân là ở tên Hoàng-v-Thăng là lý trưởng gỏi tiền giao cho tên lý đến nơi để mua nhiều làm của công. Tên lý bỏi lại 127 p 27 bỏ tới tư tiêu. Tòa Nam-án tỉnh Lạng sơn phạt tên lý trưởng Thăng lý 1 tháng tù và bắt phải bồi số bạc lý trả dân. Tòa thượng-thẩm y án.

Lừa đảo — Tòa Nam-án tỉnh Ninh bình phạt tên Đinh-v-Du 2 tháng tù về tội lừa của người ta 12 đồng và bắt phải bồi số tiền lý trả chủ bị lừa. Tòa Thượng thẩm y án nhưng cho tội tù án treo.

Đánh nhau. — Tòa Nam-án tỉnh Hải-dương phạt tên Lê văn-Thúc 10 đồng về tội đánh một người tên là Lê-văn-Chi bị thương. Tòa Thượng-thẩm y án.

Con bất hiếu. — Tên Đỗ văn Tài là đứa chẳng ra gì chỉ chơi bời cờ bạc. Khi về nhà mẹ đẻ và chỉ tên ấy lấy lời khuyên bảo chẳng không nghe, có ni-nỉnh, tên Tài phát ra đánh cả bị thương Tòa Nam-án tỉnh Kiến-an phạt tên Tài bắt biệt tù 5 năm tội đồ. Tòa Thượng-thẩm y án.

Hối lộ. — Ng văn-Tấn làm thư ký sở Kho-bạc tỉnh Vĩnh yên bị cáo về việc hối lộ 5 đồng của một người cựu binh đến lĩnh lương hưu trí, phải tòa án tỉnh phạt 3 tháng tù và 10 đồng. Tòa Thượng-thẩm thu cho vì không đủ chứng cớ.

Đánh vợ bởi mẹ vợ. — Tòa Nam-án tỉnh Sơn tây phạt tên Đinh-thế-Tinh 2 năm tù về tội đánh vợ và mẹ vợ là Bồ-thị-Lan và phạt tên Đinh-thế-Giục và Đinh-thế-Ân là anh em tên Tinh mỗi tên 1 năm tù cũng can về việc ấy. Tòa Thượng-thẩm y án phạt tên Tinh như trên và tên Giục và tên Ân theo án treo.

Gặt trộm lúa. — Tòa Nam án tỉnh Ninh-bình phạt tên Vũ-văn-Đạo, Vũ-văn-Giang, Ng-văn-Chương, Ng-văn-Đam, Ng-v-Mai, Lê-huy-Trí, Lê-duy-Kiah tức Lam mỗi tên 15 ngày tù về tội gặt trộm lúa của một người tên là Kiều và bắt lỗ ấy phải bồi 18 p. 70 cho sự chủ. Tòa Thượng-thẩm y án.

Đánh lỗi nhau. — Tòa Nam-án tỉnh Hà-đông phạt tên Ng-xuân Phiên, Ng-hữu-Cai mỗi tên 3 tháng tù về tội tranh gỗ rồi đánh nhau người tên là Ng-đình-Phác và Ng-đình-Lân bị thương và bắt những tên lý phải bồi 50 đồng cho người bị đánh. Tòa Thượng-thẩm giảm tội tên Phiên xuống 10 tháng tù, tên Cai xuống 1 năm và y án phạt mỗi tên kia.

Đánh hung. — Tòa Nam án tỉnh Sơn tây phạt tên Tống-hữu-Hiếu, Tống-hữu-Lăng, Tống-hữu-Khuê và Tống-hữu-Quang mỗi tên 6 ngày tù về tội đánh một người tên là Tống-công-Vy bị thương và bắt lỗ tên ấy phải bồi 1 đồng cho người bị đánh.

Ăn mạng. — Vì tên Con làm điều không phải, thì Quách-văn-Chói là thổ-đạo và Quách-văn-Hai là lý trưởng sai tên Bùi-văn-Thi, Bùi-văn-Bát và Bùi-văn-Kinh cầm cái tạ và chày giã gạo đến đánh chết người. Sau Quách-văn-Chói làm tờ gỗ con gái cho con người bị đánh chết. Khi việc phát ra quan ấy lại về xét thì mới rõ đầu đuôi. Tòa Nam-án tỉnh Hòa-bình phạt tên Chói 10 năm khổ sai, tên Hai 5 năm, tên Bát 15 năm, tên Tri và tên Kinh mỗi tên 5 năm và bắt làng phải bồi 20 đồng cho nhà khổ chủ. Tòa Thượng-thẩm y án phạt tên Hai, tên Bát, tên Thi, còn tên Chói và tên Kinh chết rồi thì thôi.

CUỘC ĐẤU VÕ

Ngày chủ nhật 15 Avril

MẤY CUỘC ĐẤU VÕ LỚN

Tại rạp chớp bóng Palace

CUỘC PHỤC THÙ

của Thinh và Minh

CUỘC THI TÀI

của Le Priol và Lepage

Bội tình với kim-tiền. — Trong số báo ngày 10 Avril, bản báo có đăng chuyện sóc bỏ ông Công-chinh được thưởng bội-tinh và kim-tiền là theo nguyện-bản lại cáo cái một ông thư ký trong ngạch Công-chính phí đến Vì bỏ sót mất tên một ông, — mà sự bỏ sót ấy không tại bản-quán — mà may tiếp được một bức thư của ông thư-ký bội Hợp-thiện, vậy cứ xin đăng nguyên-văn như sau này để công-chúng bình luận:

« Thưa ngài,

Như việc mua báo hàng năm của các nhà, các hội là chủ ý để khi có việc gì của bội thì quý-quán nói lên báo-chương cho, để công-chúng đều biết, mà nhất là để các hội-viên xa gần đều được tin ; thế mà như hội Hợp-Thiện vừa rồi ông phó chủ hội M. Ng-Lương, 18, phố Feilonnean (Trang-tiền) đặc ân thưởng kim-tiền cùng một lượt với mấy ông ở tòa Công-chính, đăng trong số báo 1814 (10 Avril 1923) lại không thấy tên ông là-ký Nguyễn. Vậy nay dám xin nhờ quý-quán vẽ việc ấy để quý-quán chú bút xem xét ra là tại sót hay là vì ý riêng gì mà không thấy nói đến việc bản-bội nhắc đây, cũng không phải là cố ý phô trương gì, nhưng lấy lẽ thường nên phải bổ vào mong rằng quý quán chú bút lưu-tâm đến.

Hội là hội làm thiện mà trong bản hội có ông Tá-lý đặc ân thưởng như vậy cũng là bai chi-ích-phụ tử lòng thấu hiểu cái công cuộc của bản hội, vì vậy bản hội đồng-nhân đều lấy làm vui mừng, mừng là mừng quả phúc có phần trời, thiện duyên lưu đến người sau ra ứng sự, như vậy mới toàn vẹn được cái phúc-thiện lưu luyến trên hoàn cầu này vậy ! — Xin quý quán chú-bút lỗn đi lưu ý việc này, ... thì thực là hay lắm.

Kính thư

P. le Président

Le Secrétaire

Ký tên không rõ

MUỐN BÁN

Có hai cái máy trục-nước là quai (pompes centrifuges) mới nguyên, mới đặt trực được 1500, mỗi cái trục được 900 tấn nước trong một giờ, lên cao được hai thước. cỏ để bằng gang để muốn mắc vào máy đông-cơ chạy điện cũng được.

Muốn dùng động-cơ ba dây hoặc chạy điện liền (moteur triphoté ou courant) cũng được.

Hỏi tại Công-ty Điện-Khí Đông-pháp ở Hà-nội.

Quảng-thiện hội — Đến chủ nhật 15 Avril 1923 này, đúng 2 giờ chiều, hợp đại hội-đồng bất thường tại nhà hội quán Trí trí ở phố hàng Quạt, để xét duyệt các việc lệ về nghĩa-trang và trang-ngải, bàn trị sự để soạn thành chương là bản-định một việc vật.

Ước-lệ tân thảo, phải hợp chúng kiến mới toàn được một bản-lệ hoàn-toàn. Vậy xin mời các ngài đúng ngày giờ ấy lại cho đông, thời bàn Trị sự được thừa tiếp, lấy làm hân hạnh lắm.

Tác-đạt

Ban Trị-sự

Hội Quảng-thiện lại cáo

Cuộc đấu võ — Cuộc đấu võ của người A.-nam tại rạp chớp bóng *Palace* trong buổi chủ nhật là ngày kia, nhà báo *France Indochine* sẽ lộng một phần thưởng riêng cho người được giải.

Ngày kỷ-niệm hội lịch hữu-Công-chinh Bắc-kỳ. — Bản-quán tiếp được bài sau này, vậy cứ nguyên văn đăng báo :

Nhân dịp ngày kỷ-niệm hội lịch-hữu Công-chinh Bắc-kỳ có mở một tiệc *Champagne d'Bonneur* ở hội Tri-trí hôm chủ-nhật, có mời quan giám-đốc công-trường tòa Công-chính cùng các quan chef các phòng giấy thuộc bộ Công-chính và hòa-xa phía bắc và các quan danh dự hội viên, cùng các ông chánh bộ Lịch-hữu các công sở đã tỏ ra ngày kỷ-niệm của hội được nay là 17 năm trời.

Đúng 4 giờ ơn ba hồi kỷ, các quí-quan và các ông có nhân hội đến đến đông đủ cả có 4 đến mâm bài bông, ông chánh hội có đọc một bài đ ẫn-vắn để cảm ơn các quan tây và chúc

Đa đăng — Lễ lên Nạ văn-Quy, 17 tuổi, Ng-văn-Hiếu 24 tuổi, Ng-văn-Nghị, Trần-văn-Bình 18 tuổi, Trần-v-Nương, Ng-văn-Nga. Ng-v-Tiếp, Ng-bội Khánh đi đe đăng đều phải bắt giải vào Tòa án.

Xe điên đụng xe ngựa. — Sáng hôm qua hồi 9 giờ có một cái xe độc mã đỗ ở ngã ba đường Henri d'Orléans với đường Cửa-nam bị một cái xe điện ở Bà-đông đi ra đụng phải. Trong xe có một bà đầm và một đứa con gái chừng 8 tuổi, may không việc gì đến ngoài chỉ cái xe bị hư bỏng một ít và con ngựa bị thương nhẹ ở vai mà thôi.

Ngựa lồng. — Đêm hôm qua hồi 11 giờ cái xe độc-mã của M. Trần-ngọc-Tân ở đường Gambetta vì bánh-thắc-gua đứt mà con ngựa cứ lồng lên mãi, chạy qua mấy phố, may chẳng không đụng chạy mà phải ai cả. Mãi đến cuối hàng Bồ rẽ sang hàng Bát mới có một người lính cả-b sát nắm lại được.

Một người phu xe thực thà. — Một người phu xe là Ng v-Tiền 26 tuổi bắt được một cái khăn tay học 70 đồng bạc của một người đàn-bà nọ đi trên xe bỏ quên thì đã đem trả người ấy.

Người đàn-bà có thưởng cô 5 đồng.

Của ăn cắp. — Tên Trịnh-v. Viên ăn cắp gỗ của Trịnh-đình Bốn là thợ xẻ ở hàng Quạt. Ng-thị-Da 18 tuổi, bán hàng trầu không ở Khâm-thiên mang một đôi hoa tai vàng bỏ nghi là của ăn cắp, Ng-văn-Khuy 17 tuổi là cu-li ở bãi sông, mang một cái quần ăn cắp thì đều phải tống giam để xét.

Ng-văn-Sã 23 tuổi thợ cạo ở hàng Bông và Phan-quang-Tuật 25 tuổi thợ cạo nhà ở hàng Bông số 195 bị Mme Trần-thị-Châu quản làng Bát-tràng ra trình Hanoi cũng nhà số 195 hàng Bông kiện là ăn cắp 24 đồng bạc và một đôi hoa tai vàng đều phải tống giam để xét.

Ngu-ô-tô. — Theo tờ tư của quan Dự thẩm Haiphong, số Một thám để cho xét hỏi về việc rải ro ô-tô ở đường Hai-dương Haiphong ngày 1er Mars tại kilomètre 23.

VIỆC BẮC-KỲ

BÀ-ĐÔNG

Một cái Ấu-trĩ viện đáng làm mẫu. — Sáng hôm qua làng Thanh-liệt thuộc huyện Thanh-trì, nhân vừa mới hoàn thành các cỗ miếu của làng, cho nên có mời các quan tỉnh Hà-đông và các đại biểu các báo quán ta về thăm cái Ấu-trĩ-viện của làng mới làm xong tháng trước. Ấu trĩ viện này làm nên được phần nhiều là nhờ về tiền trợ cấp của bà Eminente, của ông Bùi xuân-Thành quản-lý nhà in *Trung-Bắc tân-văn* là người làng Thanh-liệt và ông Lê-văn-Phúc chủ nhà in Đông kinh ấ...quán có người quán ở đó.

Ấu-trĩ-viện này làm bằng gạch rất là chắn đắn, trước một có một cái vườn rộng-rãi cho trẻ con có chỗ

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

28

NỮ-TRINH-THÁM

Tuấn-Phong dịch thuật

Truyện mấy nhà nữ trinh-thám, khéo đem cái tâm tư tình một cái thiếu-đoạn khôn ngoan, đời đang thay hình, khánh thân mạo hiểm mà khám phá được mấy cái kỳ án. Xem truyện này để biết cái tài thám ăn trích tinh, bọn quân sen cũng không nhường gì các nhà đại trinh-thám xưa nay đây. Chú hay yêu liền tơ đào, đến chữ tình-anh trọ đất ; đừng nghĩ lăng lan tình hợp, không bằng đám lược nam-nhi.

Chàng tôi hỏi : cái gì ?

Sử-sam lấy tay trỏ ra xó nhà. Chúng tôi ngành lại xem, thì ra có một pho tượng đất sao chừng hai thước dựng ở đó.

Chúng tôi nhớn nhác trông nhau và hỏi :

Cái quái ly ở đâu mà lại đến đây ?

Sử-sam rằng :

Tượng ở trong chùa đấy !

Du-vấn hỏi :

Sao có biết ?

Sử-Sam nói :

Càng ở một thành, nên tôi có biết.

Du-vấn lại nói :

Chẳng những thế mà thôi ! Đêm hôm qua suốt đêm yên-ổn, không thấy động dạng gì, đến sáng hôm nay tôi ra vườn trông người nhà kín nước tưới hoa, thì thấy ở đám cỏ góc trường đã đượng là, là cái quái nay ngồi đó ! Tôi giật mình kinh sợ, vội vào soi khắp mọi nơi mọi xó, bấy giờ còn lờ mờ đất, con Ba quan cầm nến mở suốt các nhóm rương. Song cũng không ở gì lạ mà cũng chưa mất mát gì cả. Duy đến đầu giường tôi nằm thì ở đâu không biết lại thấy đất cái quái này nữa, có lạ không ? Du-vấn nói xong, tay cầm một vật đưa cho chúng tôi, chúng tôi xúm lại xem, thì ra một cái quả tai nhỏ bằng gỗ, dài chừng bốn tấc, trong dựng một người nằm bằng-phẳng, trắng nõn như bông.

Chúng tôi đều lấy làm quái lạ.

Sử-sam hỏi :

Thế tối hôm qua cửa phòng cùng cửa sổ cụ có đóng không ?

Du-vấn rằng :

Sao lại không đóng ! Tôi có để ngỏ cửa mà ngủ bao giờ đâu ?

— Vậy sáng hôm nay thì thế nào ?

— Vẫn khóa chốt cài theo như lúc tối. Sử-sam liền đứng dậy mà rói : Chị bảng chúng ta hãy ra ngoài chùa xem sao ?

Nàng Tiệp-châu rằng :

Xin hãy đợi chị Tuệ-châu, chị tôi cũng sắp đến đây bây giờ đó.

Sử-sam nói :

Để chậm ra e nữa chúng-cớ sai lạc đi mất chăng ?

Nàng Tiệp-châu rằng :

Vậy thì chị đi trước đi, để tôi đợi chị Tuệ-châu cũng được.

Sử-sam liền cùng tôi đi trước còn nàng Vi-việt, nàng Giáng-anh nàng Tiệp châu thì ở lại : để đợi nàng Tuệ-châu.

Chúng tôi đến nơi, thì trong chùa đương nhao nhao vì chuyện mất tượng. Pho tượng ấy là tượng linh hồn ở ngành bên trên Thập-điện diêm-vương, ngành bên trên nóc chùa, thì rui mè đã hỏng nát, người đứng xung quanh chỗ đó, có mấy đứa vô-lại đương nhao nhao lên mà sỉ-vả nhà Sư rằng :

Thầy bắn lại Sư-cụ tàng tiền rượu, nên bán hại mà ăn đấy chớ gì ?

Nhà Sư phải gắt lên mà rằng :

Đứa thì bán cho ai được tiền, mà cả sang cứ lạo ?

Chúng lại nói :

Thiên hạ cái gì là chẳng bán được tiền ?

Nhà Sư cãi lại rằng :

Đứa thì ai mua làm gì ? mà cứ bảo rằng tôi bán !

Nói vậy lại kia lại nói :

Cái ấy thì chúng tôi xin lỗi anh, anh thật là sư hổ mang đó !

Nhà Sư tức bực cuống quít, không biết trả lời lại làm sao.

Tôi bèn vào nói hòa giải mà rằng :

Bạn đã tìm thấy rồi, đừng cãi vã nhau nữa.

Chúng bảo :

Vậy thì tìm thấy ở đâu ?

Tôi bèn kể đầu đuôi cho nghe, chúng lại càng huyên náo lên mà rằng :

Thế thì pho tượng ở nhà quan Du-vấn, chính là anh Sư này ăn cắp mà vẫn vào đó !

Tôi tức giận và nói :

Tai việc gì đến các anh thế ?

Chúng cũng cần nhắc đối lại :

Các cô đến xanh tuổi trẻ, bênh cho lão Sư này làm gì ?

Tôi tức đầy ruột, gọi con Thị-tỳ mà bảo rằng :

Mày chạy mau mời ông Đồng-tích-khuê lại đây ! Chúng nghe nói mới Đồng-tích khuê, bấy giờ mới lăng mắng tan đám, mỗi nơi một đứa.

Đồng-tích-khuê nguyên là người Đồng ý ở trong chùa ấy, rất ghét bọn đa-tình côn-đồ, thường trông trị đánh dập cho luôn, vậy nên chúng nghe tên phải sợ.

Tôi bèn hỏi nhà Sư rằng :

Vậy câu chuyện mất bọt đó, sư cụ có lược biết chết gì không ?

Nhà Sư nói :

Nào tôi có biết gì đâu, năm nay tôi ngoài sáu mươi tuổi đầu, chỉ nghe thấy những việc như thế người ta mất tiền mất của, mất đồ đoán ; chứa từng thấy bao giờ trong chùa lại mất bọt ! việc này thật quái lạ vô cùng.

Tôi nói :

Hay là đêm hôm qua Sư cụ bỏ ngỏ cửa chùa ?

Nhà Sư rằng :

Tiểu-thư thật là một người ít hiểu việc đời, bao giờ cửa chùa lại dám bỏ ngỏ.

Tôi nghe nói mỉm cười.

Ở đó có cái thang, Sử-sam liền bắc lên nóc chùa, dòm vào chỗ mái ngói thấng rõ trở tay bèo nhà Sư rằng :

Quả trộm bắn đi từ gian này xuống.

Tôi cũng trèo lên ngó xem thì thấy từ chỗ thẳng đó sang phía tây bắc, trên mái chùa có một đường ngói vọc, hình như ngói đi. Tiếp ngay chỗ đó là bệp nhà chùa, mái bệp hơi thấp hơn mái chùa, trông như hai bực thang vậy.

Nhà Sư nói : ngày đầu nhà bếp có một đống gỗ, để sắp cuốn vào chùa, quân trộm tất nhiên trèo đống gỗ, mà lên mái nhà bếp, rồi trượng sang gian này. Sử-sam nhân bảo nhà Sư rằng :

Sư cụ có muốn bắt được đứa ăn trộm bọt đó chăng ?

Nhà Sư nói :

Những việc quái lạ như việc này, bình-sinh tôi thật chưa từng thấy, biết được là ai lấy trộm bây giờ ?

Sử-sam nói :

Nội trong vòng một tháng, tôi sẽ cho Sư-cụ biết đứa ăn trộm bọt này.

Nhà Sư mừng-rỡ mà rằng :

Tiểu-thư yến ớt như cành hoa, bắt thế nào được trộm.

Sử-sam nói :

Tôi đây tuy yếu liễu thơ đào, thế nhưng lại mình đồng đa sắt ! có nhẹ nhàng Sử lý khụ làm vậy bấy giờ mới thật là cái thân gỗ mục, cái bọng trơ tàn đó.

Nhà Sư nghe nói tức cười, làm cho chúng tôi cũng phải cười theo, tiếng cười vang cả mái ngói.

— Tôi lại hỏi :

Sư cụ có nhớ pho tượng ấy là người thợ nào tạo không ?

Có, tôi còn nhớ, người thợ ấy tên là Mễ-phác-toán, nhà ở ngoài cửa bống, năm nay cũng đã ngoại năm mươi tuổi, người ấy có một vợ cùng ba đứa con, đứa con gái đã gả chồng, còn hai đứa con trai thì đều vô-bạnh đang dại, chưa có tiền lấy vợ !

(Còn nữa)

phẩy nhớt và chơi bời, có đủ nhà bếp, nhà tắm v. v.,.. hợp với cách thức vệ sinh. Quan Thiếu Hoàng có riêng dụ cho nhân-dân biết sự ích

ĐỒNG-HỒ

xem cá thờ, thanh ra những mười hai cái ô-tô đi một đoàn, thật là vui vẻ và không mấy khi có như vậy.

Còn sự lễ bái, đồng bóng, ấy đó

Hội Tin-Lành Đông-pháp

TRUYỆN TIÊN

泰 NAM-THÁI 南

26, Quai Clémenceau, 26

Máy ky-mã
thượng-hạng

Mặt và kim
có chất dạ-quang

BẢO-HÀNH 5 NĂM

Giá. . . . . 5 $ 00

BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert. — HANOI

2009

Nhà máy Kẽm ở Quảng-yên cần những thợ ta thực giỏi : thợ rèn, thợ đúc nồi súp-de, thợ làm kẽm, thợ nguội và 2 người cai thợ nề biết nói tiếng Tây.

Hỏi ở đây. 3567

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN :

Chữa bệnh đau ngực, rao phổi, ho khan, bồ-ti-vi, vân vân ; người ta thường mắc phải trong mùa này.

Thứ dầu nguyên : 1$75 một litre, 0$90 nửa litre.
viên : 0, 90 một lọ, dùng uống được 12 ngày

Bán tại Hiệu Bào-chế MONTÈS, số 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Độ này tiết giời thay đổi thất thường có nhiều người ốm !

Nhất là bệnh Grippe (sốt-ho-cúm). Đau khắp cả thân-thể, rức-đầu, sốt-ho, đau cổ họng, đau ngực ; nếu không biết cách chữa những chứng ấy thì chết người như bỡn ! Nên ai phải bệnh ấy, nên đến Bản-hiệu hoặc gửi thơ mua 6 viên CACHETS ANTIGRIPPE. Giá bán 0$60 một lọ, uống trong 24 giờ sẽ thấy khỏi bệnh. Thuốc này đã cứu được 12 người ! Ai đã biết cũng chịu là thần-hiệu.

Bán tại Hiệu Bào-chế MONTÈS, số 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

...ích tại làng ấy. Ấu-trĩ-viên này có lẽ hội Khai-trí sẽ lấy làm trường dạy các bảo-mẫu cho biết cái nghề chăn nom con trẻ.

Hồi 12 giờ trưa làng có làm tiệc để mời các quan khách, mãi đến hơn 1 giờ các ngài mới ra về.

SƠN-TÂY

Việc bầu cử Bắc-kỳ nghị-viên. — Ông Kiều-quang-Tích, nguyên tri-châu, trước có đơn ra ứng cử Bắc-kỳ nghị viên đại-biểu về tỉnh Sơn-tây, nay thôi không ứng cử nữa. Vậy xin các nhà có quyền bầu-cử bỏ vé cho các ông khác.

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Bản quán mở ra mục này, để đăng những thư bá-cáo về việc riêng, giá đăng theo thể lệ. Phàm những việc đăng ở mục này, ai ký tên, người ấy nhận trách nhiệm, chớ bản quán không biết thực hư thế nào cả.

Kính trình các quan chức sắc thân hào và các ông chánh phó hương-hội trong ba hạt Phúc-thọ, Thạch-thất và Tùng-thiện.

Kỳ bảo-cử Bắc-kỳ Tư-vấn nghị-viên ngày 15 Avril 1923 tới nơi này, tôi có đầu đơn ứng-cử về khu thứ hai (Phúc-thọ, Thạch-thất và Tùng-thiện) tỉnh Sơn-tây.

Tôi sở-dĩ ra ứng-cử nghị-viên kỳ này, là vì cái nghĩa-vụ, chứ không phải vì cái hư-danh, dù được trúng cử hay không, xin để tùy các ngài lượng xét.

Tôi xin thú thật cùng các ngài rằng, tôi không có hàn bát chi cả, tôi chỉ là một kẻ làm ruộng, quần nâu áo vải, nhưng nhờ ơn tổ phụ, lúc trẻ thơ cũng được theo đòi học tập ít lâu, dẫu chẳng được học rộng tài cao như mấy ông nghị-viên trong mấy khóa trước đây, song cũng không đến nỗi ù-ù cạc-cạc như mấy ông hàn ông bát kia vậy.

Tôi vốn chăm về đường chức nghiệp, nên không sao có thì giờ theo đòi được mọi ông khác mà đến hầu chuyện từng ngài một, vả tôi tưởng sự cầu-cạnh đó cũng chẳng lấy chi làm công-hiệu, vì các ngài đều là bậc có kiến-thức, có công-tâm, tất cũng không thể lấy lời nói khéo hay tiền bạc mà làm chuyển được lương-tâm các ngài.

Tôi hẹp nghĩ như thế, nên gọi có mấy lời kính trình các ngài và xin tùy các ngài lượng xét.

Nay kính,
Sơn-tây, ngày 13 Avril 1923.
ĐỖ-KHẮC-MIỄN,
làng Phượng-kỳ
3569 huyện Phúc-thọ, Sơn-tây.

PHÚ-THỌ

Đi đâu mất. — Ở phố Bờ-sông có một ông lão độ trạc bảy mươi, không biết vì bệnh gì, nhưng ốm đã ba bốn tháng, vừa rồi đương đêm các con cháu thấy động cửa, mới thức dậy soi tìm thì không thấy ông ta đâu. Lạ vì ông ta không đi đứng được đã mấy tháng nay, thế mà đêm hôm ấy lại dậy mở cửa đi được. Đến sáng mỗi người đi tìm các ngả cũng chẳng thấy đâu, lại thuê thuyền chài đi mò ở dưới sông cũng chẳng thấy. Người ta đoán rằng ông cụ này chừng ốm đã lâu nên bực chí, không nghĩ gì đến thân nữa mà tiện trước sông ông gieo mình xuống dòng nước để về âm-ti chăng ?

HÒA-BÌNH

Hỏa tai. — Có tin rằng ở Hòa-bình vừa phải một cái hỏa tai rất lớn, cháy đến trăm nóc nhà lá và giăm cái nhà gạch. Chợ cũng bị cháy nhẵn. Trong cơn hỏa tai ấy, chết mất một người phải bỏng.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Hội đền Sòng (Phố-Cát). — Hội đền Sòng năm nay coi chừng ra có phần vui vẻ và đông hơn mọi năm khác nhiều, vì nhờ Mẫu làm cho nắng ráo, lại được đường sá sửa sang dễ đi lại. Lại nhờ được có ô-tô của các hiệu đem đến cho thuê từ đền Sòng lên Phố-cát, và từ tỉnh ra tới đền Sòng nữa, nên vừa tiện vừa nhanh, vì vậy những người không phải con công đệ tử cũng nhân dịp ấy mà đi vãn cảnh rất nhiều.

Lại nhân hôm lễ Pâques các quí-quan trong tỉnh hạt cũng có tổ chức ra một cuộc đi chơi đến Phố cát để

...đoàn, nơi no cậu-quận đang ông ọ bàn trầu, chỗ kia cung-văn đang bắt cái hò-khoan, nơi này bói rỉ đương cầu-tài bản-mệnh, nơi thì mấy bà già đương mua bông hoa vứt xuống nước mà vái lạy các ông cá ăn đi cho, nơi thì vài anh chét khăn xanh đỏ đương bán nước suối, nghĩa là con công đệ tử nào muốn được mát lòng mát ruột và khỏi tật bệnh rôm xẩy thì đồng cô đồng cậu đương đó ban cho bát nước suối múc lấy mà uống, nhưng phải cúng cho đồng mấy đồng tiền đồng. Thôi thì còn nhiều sự nữa tương tự như các hội hè khác kia vậy, tưởng cũng không lạ gì mà thuật lại.

Bệnh đậu mùa. — Đã thấy một vài nơi có bệnh đậu mùa phát ra, nên quan thầy thuốc đã tìm cách ngăn ngừa cho bệnh ấy không thể lan rộng ra được, song ta cũng phải phòng bị thì mới có công hiệu, nghĩa là khi thấy nơi nào phát khởi bệnh ấy ra thì phải đem ngay lại nhà thương mà xin điều trị.

Sự phòng bị không gì công hiệu bằng ngay từ bây giờ, đưa ngay các con nít và cả người lớn nữa, vào nhà thương xin chủng đậu cho.

BÌNH-ĐỊNH

Đức Khâm-mạng Tòa thánh tới nơi. — Xưa rày nghe tin đức Khâm-mạng Tòa-thánh sẽ đến viếng thăm, thì bổn đạo bên giáo lo tu chỉnh cuộc rước ngài cho long trọng. Vậy ngày 3 Avril này ngài đã tới Tòa Giám-mục tại làng Sông.

Bổn đạo khắp gần xa đều tề tựu nghênh tiếp ngài trọng thể hết sức.

Đã có gạo mới. — Độ rày những nơi cao đã bắt đầu gặt, mà nghe đâu cũng không được no nê lắm ; đó là tại năm nay khi trời thường lạnh, nên cây lúa phải tim lụn hết nhiều, làm cho khi trổ thì sưa bông, lép trái.

Mà khỏi mất mùa là may lắm !

Xe điện đụng xe bò. — Hôm 25 Mars, độ bốn giờ sáng ; có một cái xe điện ở trên chạy về Qui nhơn, lúc xuống khỏi cầu-dôi, về bộ làng Hương-thạnh thì gặp một đoàn xe bò chở gạo cho các hiệu Khách, đang dừng nghỉ giữa đàng. Nhưng bởi xe bò là tám chín cái, mà có một hai cái có đèn mà thôi ; nên xe điện thấy đèn ở xe thứ nhứt, lo tránh, vừa thấy cái thứ hai, đang lúc quanh co gấp rút không sao trở kịp, thì đụng phải vào xe bò xe điện ngã rầm xuống, hành khách cả thảy bốn người, (hai người đàn-ông, và hai cô thiếu nữ) may không bị thương tích gì cả.

Xe điện bị hư hỏng bốn bề, nên chủ điện đã kiện chủ bò ; nghe đâu chủ xe bò phải bồi phần hư hỏng cho xe điện.

HỘI LẬP NGHĨA-ĐỊA TỈNH THANH-HÓA

CÁO-BẠCH

Hội lập Nghĩa-địa tỉnh Thanh-hóa có lời kính cáo các ông các bà có mồ mả để trong khu đất tọa lạc tại làng Tanh-xá, Quảng-xá và Mật-sơn mà hội mới mua, biết rằng, hiện bây giờ bản hội đương sửa sang khu đất ấy cho có qui củ, vậy xin các ông các bà nên đến đánh dấu rõ ràng các mồ mả của mình để sau dễ nhận mà cất và táng lại cho hợp thể lệ hội.

Nếu từ nay cho đến hết hai tháng, mồ mả trong khu đất ấy không có dấu tích rõ ràng, thì bản-hội kể cho là mồ vô chủ và cất đem táng lại nơi đất mộ vô thừa nhận.

Nay kính cáo.
Khải-định năm thứ 8 tháng hai ngày mồng năm.

Lập Nghĩa-địa-hội, hội-trưởng
BÙI-TƯỜNG-LÂN

...giờ tối, tại Nhà-thờ ở Ngõ-Trạm ông Mục-sư bổn-hội sẽ giảng về đề-mục :

NGƯỜI MÙ ĐƯỢC SÁNG MẮT THẾ NÀO ?

Đức Chúa Jêsus phán : Ta là sự sáng đã đến thế-gian để cho kẻ nào tin ta thì chẳng ở nơi tối-tăm nữa.... nhưng có sự sáng của sự hằng sống.

(Kinh-Thánh)

Xin mời các quí-vị đến nghe giảng.

CÁC SÁCH BÁN. — Bổn-hội có nhiều thứ sách cắt-nghĩa về đạo-lý Đức Chúa Jêsus, ai muốn mua cứ đến Nhà-thờ bổn-hội mà hỏi.

2055 **Hội Tin-Lành cẩn-bạch**

Gọi thêm vốn

Thưa các ngài,

Theo như thơ của bản hội trình các ngài vừa rồi, về việc bản-hội gọi thêm vốn, xin nhắc lại rằng các ngài đóng cho bằng tiền hay là bằng quốc trái Đông-Pháp 1912, thời bản-hội cũng xin hoan nghênh.

Về việc đóng bằng phiếu quốc trái, thời ... làm sao lại gọi là đóng tạm

Vậy xin có lời trình lại các ngài biết rằng : phiếu quốc-trái của các ngài vào giờ cũng về quyền lợi của các ngài. — Trong ... lần ... thế nào cũng có số phiếu của các ngài sẽ trúng, khi ấy ngài rút phiếu ra để đi lĩnh tiền, thời các ngài sẽ đóng cho bản-hội 50 $ 00 thay vào số phiếu mà ngài đã lấy ra.

Như vậy bản-hội gọi là đóng tạm là vì ở đó.

Nếu phiếu của các ngài không có số nào trúng, thời cứ để ở bản-hiệu mãi chứ không có kỳ hạn nào phải chuộc lại cả, mà cũng không phải chịu phí-tổn gì vì bản-hội lại lĩnh ra có cách dùng những trái phiếu ấy không phải mất lãi.

QUẢNG-HƯNG-LONG
Thương-cục Hanoi
CHỦ NHIỆM
HOÀNG-KIM-BẢNG kính thư

Hiệu ÍCH-KÝ

Ở Hanoi, phố hàng Giấy, số 58

Mở đã hơn 20 năm, bán các thứ sách học chữ Pháp, chữ quốc-ngữ, các thứ chuyện ta, giấy tây 3, 4, 5 cân, ngòi bút, mực bột, quản bút ba đầu đen, bút chì, sổ bà-đầm, bìa ngũ sắc, giấy vẽ, sổ croquis, tẩy đầu-bò, vân vân.

Buôn ở bên Tây, hàng tốt, giá rẻ, buôn bán thực thà đâu cũng biết.

2084

TRANH VẼ

Bán buôn — Bán lẻ

Bản-hiệu mới về và mới in được nhiều thứ tranh thầy-mạc và tranh thuốc theo lối mới, rất đẹp và rất nhiều. Lại có nhận vẽ các kiểu như là : kiểu thêu, kiểu đệt, kiểu đan, kiểu giấy rườm vân vân.

Lại có nhận bán truyện SONG-PHƯỢNG KỲ DUYÊN của ông Nguyễn-đỗ-Mục nữa.

HOÀN-VĂN
Về tranh, về kiểu và về truyện thì 73, *Phố hàng Bông, Hanoi*

...bực Thượng-đẳng Phúc-thần. Truyện ngài giáng bút : ba lần sinh-hóa, hai độ nhân-duyên. Ngài vốn là tiên giáng trần, một niềm nhân hiếu, giữ tiết kiên trinh. Khi ngài hiển thánh, thì hiển-hách uy-linh, phù dân, giúp nước. Truyện ngài là một chuyện kỳ hay nhất và là một bức gương phong-hóa của nước nhà.

Nhân dịp này tới hội nhà Thánh, hiệu in Kim-Đức-Giang số nhà 83, phố Hàng Bồ, Hanoi, có in truyện ra bán, nhan đề « Truyện Đức-Thánh-Mẫu Phủ-Giầy ». Có hai hạng : hạng bằng chữ quốc-ngữ, hạng vừa chữ quốc-ngữ vừa chữ nôm, đều có trú-thích cả. Mua buôn có trừ hoa-hồng. 3568

ÔNG FEBRIEZ Ở THANH-HÓA

Muốn dùng những surveillants để trông nom về việc giồng cao-xu tại Cambodge và tại Saigon, ai muốn xin thì gửi giấy cho biết là bao nhiêu tuổi và đã làm ở đồn-điền nào chưa, hoặc muốn hỏi điều gì thì đến tại nhà ông ấy ở Thanh-hóa mà hỏi. 3565

(Trước là phố Bờ-sông, số nhà 26)
HANOI

Bản-hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khí, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và bán cả bàn ghế, tủ bằng lim, bằng gụ. Lại có nhận cả đóng các thứ đồ-đạc và các thứ lối cửa.

Hàng tốt giá hạ.

NAM-THÁI
2021 *Kính-cáo.*

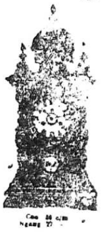
XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà làm ra không đỡi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
ED. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi

Đồng-hồ treo và để

MÁY ĐỨC CỰC TỐT
BẢO HÀNH 10 NĂM

Máy chạy 15 hôm, đánh tiếng chuông thanh nhã. Vỏ bằng gỗ ghép không bao giờ mọt.

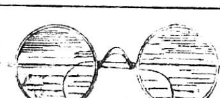
Mỗi cái 15 $ 00

Cước tính thực rẻ

TONG-VUNE-TAI
49, Phố Hàng Ngang. — HANOI.

2049

Mua một cái kính này, xin biếu một « LỌ NƯỚC HOA ».

BÁN TẠI HIỆU :
LY-SENG-BAO
42, Phố Hàng Bồ, Hanoi.

2053

Xe nhà và xe cho thuê

POUSSE-POUSSE SAIGONNAIS

Société Fse de Transports — Hanoi

7, Boulevard Bobillot, 7.

Téléphone N° 73

2030

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

東京河內行帆街門牌廿八號

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang : 1° Một bọn đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu hút thuốc lá, đũa, vân vân.

2° Một bọn nhỡn kính đủ các thứ mặt, mặt đen mặt trắng, mặt vàng, mặt mài lá cây, vân vân. Lại có cả nhỡn kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân ; quá xuân đến họ mà đeo những nhỡn kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ tọa chung, đồng-hồ báo thức, đồng hồ chầm-cầm, vân vân.

4° Một bọn chậu sứ, đôn sứ, lọ sứ, bát sứ, bể sứ để thủy-tiên hay là bày cảnh cũng được và tứ bình, vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể năm số trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Còn các đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các quí-khách cũng đã tường cả rồi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

TRUNG-BẮC TÂN VĂN

THUỐC THỤT
INJECTION PEYRARD

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan-cá-tan-viên

Trong 232 người ấn-cắp thì 231 người khỏi
(Theo tờ trình của viên thầy-thuốc ở Alger).
Bán tại : SPÉCIALITÉS PEYRARD, 46, Rue de Grenelle. — PARIS.

Có RIÊNG BÁN NHỮNG ĐỒ DÙNG NHƯ SAU NÀY :
(Xoong, chảo, bát, đĩa, cốc, vân vân)
đồ hàng sát và đồ điện khí
Có quạt máy hiệu MARELLI mới sang
GIÁ THỰC PHẨM
Có nhiều rượu nho bán giá thực rẻ hơn các hiệu khác.
Xin xem giấy khai giá và chỗ bày hàng

Lở
Bệnh trăng-nhạt
Chứng đau xương

CÁC CHỨNG NGỨA NGÁY NHƯ :
Mụn Nhọt mẩn Hắc-lào
Những người nào lở, có bệnh trăng-nhạt, có huyết-quản sưng, có lỗ ở các huyết-quản ấy có muốn chữa cho khỏi không ??
Nếu muốn chữa khỏi, hay là muốn phòng bị những chứng đã kể trên thì cũng chẳng khó gì, chỉ nên biết dùng thuốc ! Nhiều người đã công-nhận thuốc :
Dépuratif Richelet
là có đủ các tính chất hóa-học chữa được các chứng ấy và có thể thay máu rất nhanh. Sự kiến-hiệu rất là chóng và mau vì thuốc ấy chữa ngay ở căn bệnh. Mấu thì nhờ thuốc này mà hết căn cùng các chất bẩn thỉu. Những chế lở thì han lại mà không phá ra nữa.
Thuốc này còn chữa được các bệnh thấp, đau xương, vân vân.....
Bán ở các hàng lục-hợp to.
1 tháng khỏi
21 ngày khỏi

ATOPHAN-CRUET
THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị tinh hảo không có pha chế thêm thắt
Mỗi hoàn 0$50 (nông từ 3 đến 5 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CÁC BỆNH SAU LẠT-LÉO VÀ GẦN-CỐT
THUỐC PHÁP
Trở tại: 6, Rue de Pondichéry PARIS
Ở PHÁP QUỐC LÂM
Cũng có bán tại: Hanoi, Ed. DELAMARE, Pharmacien, 1, Rue Paul Bert, Haiphong, L. BUCHER, Pharmacien, et dans toutes les bonnes pharmacies de l'Indochine.

SÀ-PHÒNG
DẦU THƠM XOA TÓC
NƯỚC HOA THƠM
SÁP MỠ
BA
Packod Freres & Cie LYON
2056

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu mai)
Người bị bệnh giang và bệnh sốt rét thường hay thấy trong mình một nhọc mà lại rất ít ăn khỏi. Khi bị bệnh thì nhiều mồ-hôi, yếu đuối đi, đánh trống ngực, ăn không ngon, ngủ không yên, đau lưng đau mình, khó thở, mất nhọc lực thường.
Chân huyết kém tản đi, thế thì nên bổ ngay vào cho chân huyết những chất đã hư đi trong khi ốm là : chất sắt, như thế mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu mai) thì không còn gì dễ khỏi hơn nữa.
Cũng thuốc ấy bổ vào dạ dày thì tan ngay, không sợ nguy hiểm gì cả. Chỉ trong vài hôm lại thấy khỏe mạnh như thường ; những người nào bị bệnh giặp mới khỏi, yếu đuối, đau lưng, đau mình, đau dạ dày, hay đánh trống ngực mà dùng thuốc này thì thấy khoan khoái lạ lùng. Chỉ uống độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu mai) này thì lại khỏe mạnh như thường.
Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán ra.
2086

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Độ rầy lại sắp đến mùa bức nóng, và lại sắp sinh ra những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở vân vân..... cũng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.
THUỐC DÉPURATIF SENSAL
là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ này ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.
Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.
Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gé-da trông sang, Hanoi

Nay kính
PHARMACIE MONTÈS, 54, Rue Paul-Bert, Hanoi

CHANSON & THIBAULT
68, Rue Paul Bert — HANOI
Bán biên-co, bản và CHO THUÊ các thứ máy hát, các thứ đĩa hát, tiếng Annam, tiếng Khách, tiếng Tàu và tiếng Tây cùng các thứ dầu hoả thuốc lá & đủ thứ đẹp, tất tiện dụng và hợp cách vệ-sinh, giá bán và giá cho thuê phải chăng, xin các qui-khách chiếu cố cho thì bản-hiệu lấy làm bằng-hạnh về cùng.
Còn các qui-khách nào ở xa muốn mua hay muốn thuê xin gửi thư cho bản-hiệu thì bản-hiệu sẽ cắt-nghĩa.
Nay kính ceo.

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY
Công-ty PHẠM-VĂN-PHI
GIỜ TÀU CHẠY
Ở Yên Lý mỗi buổi 8 giờ sáng đến Vinh-bến, 3 giờ chiều về Yên-Lý.
Ở Chợ Hiến (Phủ-Quỳnh) đi hồi 1 giờ chiều đến ga Yên-Lý vừa kịp chuyến xe lửa về Vinh và Bến-thủy.
ĐƯỜNG VINH VÀO HUẾ
Ở Vinh đi hồi 6 giờ sáng đến Đông-hà vừa kịp chuyến xe lửa vào Huế.
Ở Đông Hà ra hồi 8 giờ sáng sau khi chuyến xe lửa thứ nhất ở Huế ra.
Auto-Postale
Công-Ty chúng tôi xin trình qui-khách biết rằng : kể từ tháng năm tháng 6 đông tây này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên Lý về Phủ-Qui và Phủ-Qui ra ga Yên-Lý. — Ở Phủ-Qui có 3 phiên chợ Hiếu buôn bán sầm uất lắm các qui-khách buôn bán ở đây đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bản-ty chở, tính giá phải chăng.
Các qui-khách đi lại đường Vinh-Đôngnhà nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm ấy, xin liệt qui khách đánh giây thép trước cho bản ty. Hễ khi bản ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.
Đường Yên-Lý đi chợ Hiếu thì đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Ly gare ; mà đường Vinh-Đông-Hà thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare.
2012

18
TỤC TÁI-SINH-DUYÊN
(Bộ này cũng diễn theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ Huế xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-tứ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)
NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Hùng-khởi-thần kinh-ngạc mà hỏi rằng :
— Chẳng hay vì cớ gì thế ?
Từ di-nương đến gần trước mặt, thuật hết những lời bàn-định của *Lã di-nương* và nàng *Vân-co* trong đêm hôm trước cho nghe. *Hùng-khởi-thần* nét mặt tái mét, rồi bỗng thở dài mà rằng :
— Di-nương ơi ! Di nương bất-tất phải lo-phiền. Nếu phải-đường bắt tôi giải Kinh thì tôi càng chóng được gặp mặt cha mẹ.
Từ di-nương nghiêm nét mặt mà bảo rằng :
— Công-tử nghĩ lầm ! Năm xưa vương-gia và vương phi sai công tử đi lánh nạn là muốn vì họ *Hàng* lưu một chi-phái về mai sau. *Mạnh* vương phi bảo người đưa công-tử về *Vân nam*, chẳng là cái kế vạn-toàn vậy. Công tử không hiểu nghĩ đại-bản, chỉ muốn gỡ tiếng-hiếu, để đến nỗi lưu-lạc tới đây. Lão gia tôi vì ép công-tử đánh quan khám-sai bỏ nhà ra cửa, nay công-tử lại tự đưa mình vào lưới thì chẳng những vương-gia và vương phi thất vọng, mà cũng phụ cả tấm lòng tử-tế của lão gia tôi. Chiếc thân bệ-trọng dường bao, công tử nên lánh mình phương xa, rồi thay họ đổi tên, oan kia sẽ có ngày giải-nỏi. Công-tử giết một tì vàng bạc làm lộ-phí, mau mau đi ngay.
Hùng-khởi-thần nghe nói, vội-vàng sụp lạy mà rằng :
— Đa tạ tấm lòng tử-tế của di-nương ! mấy lời dạy bảo dinh-ninh, tôi xin ghi nhớ.
Bấy giờ *Hùng-khởi thần* lại cuốn tập tranh « Bách-mỹ » vào trong mình và giắt tì vàng bạc để làm tiền lộ-phí. *Từ di-nương* thì đi xuống nhà-bếp thưởng tiền cho bọn gia-đình, bảo đi mua rượu về uống, rồi lấy của *Hàng* công-tử đền ơn. Người lão bủ và đưa nữ tỳ cũng đều có thưởng.
Mọi người mừng-rỡ ai nấy cùng nâng rượu say. *Hùng-khởi-thần* vẫn để nguyên nữ-trang *Từ di-nương* đi khoác hết các mọi phong-ốc trong lòng ngắm-nghía, càng thêm xây dạ hội-phân.
Từ di-nương nghĩ thầm : Lão-gia là dâu là vương, nhưng bấy lâu đối-đãi với ta thật rất ơ-lờ. Mỗi khi *Lã di-nương* đề nên ta thì lão gia lại tìm tới khuyên-giải. Ai ngờ tai bay vạ gió, tử đây ly-biệt, muốn được cùng nhau gặp gỡ, có chẳng ở trong giấc chiêm-bao.
Từ di-nương vừa khóc vừa phân-nàn, *Hùng khởi thần* luống những luống-cuống lo-sợ, chẳng hiểu chi cả, lại sẽ hỏi rằng :
— Di-nương ơi ! tôi biết trốn đi đâu bây giờ !
Từ di-nương nói :
— Sẽ có nơi trốn ! Nguyên tôi có một người vú nuôi họ *Vương*, nhà ngụ chỉ có một con trai và một con dâu. Mụ vốn người lương-thiện. Tôi đã viết một phong thư để công-tử cầm đến, tất mụ phải trọng-đãi và thế thuyền đưa công-tử sang *Vân-nam*.
Nói xong, liền dắt tay *Hùng khởi-thần* lần theo ngọn tường hoa đi ra ngoài cửa. *Từ di-nương* bảo *Hùng-khởi-thần* đứng đấy, quay vào trong chỗ, khóa chặt mấy lần cửa, rồi lại quay ra trao phong thư cho *Hùng-khởi thần* mà bảo rằng :
— Công-tử đến đây đã gần nửa năm, tôi vẫn có lòng quí mến nhưng dân-bà trọng nhất là điều trinh tiết, gan vàng dạ sắt, khi nào lại đem chuyện dơi. Không ngờ *Lý* di-nương hiểm-độc lạ thường, bỗng vu cho tôi lấy sự nhỏ nhoẻn ấy. Đêm qua tôi nghĩ đã toan liều chết chỉ vì công tử mà còn sống đến hôm nay. Khi công-tử đi khỏi rồi, tôi sẽ tìm cách tự tử. Mai sau công-tử xuất đầu lộ diện được, cũng nên vì tôi gửi tỏ oan-tình *Hàng* công-tử ơi ! Tôi nói thế là hết. Xin công-tử đáo bước đi mau, chớ có chậm-trễ.
Hùng khởi thần nghe nói, trong lòng khác nào lửa cháy, liền khóc ỏa lên mà rằng :
— Di-nương ơi ! Di-nương chớ nên như thế ! Vì tôi để lụy đến người, lòng tôi sao đành, thôi thì tôi xin theo người cùng chết.
Từ di-nương khóc mà bảo rằng :
— *Hàng* công-tử ơi ! Tôi đây một thân một mình, con cái chẳng có, sống cũng vô ích. Chỉ mong sao cho công-tử xuất đầu lộ diện được thì tôi dẫu ngậm cười chín suối, cũng lấy làm vui lòng.
Nói xong, liền giục *Hùng-khởi-thần* đi mau. *Hùng-khởi thần* không nỡ, cứ dùng-dằng đứng mãi. *Từ di-nương* mới nghiêm nét mặt mà bảo rằng :
— Tôi thấy công-tử là bậc đại-trượng-phu, vậy nên mới liều mình để cứu công tử, không ngờ công-tử lại lẫn thẫn như thế đàn-bà. Công-tử không biết người khi thân đang trong lúc hiểm-nguy, cần-phụ thì vì sĩ mà phải bỏ nhà ra cửa. Nay công-tử cứ khư-khư giữ tiếng tiết, há chẳng bỏ-thọn lắm ru !
Hùng-khởi-thần nghe nói, nét mặt đỏ bừng, liền gạt nước mắt mà rằng :
— Tôi xin vâng lời dạy bảo !
Nói xong vội xách khăn gói đi ngay. Đi được mấy bước lại quay đầu nhìn lại. *Từ di-nương* thấy *Hùng-khởi thần* đi đã xa rồi, mới lần bước đi ra bờ sông, đứng mà khóc rằng :
— Thương-hại thay cho thân tôi, không ngờ đông nước biếc này lại là mồ hồng-nhan vậy.
Nói xong, liền đâm đầu xuống sông. Ngày lão bầy giờ *Vệ-ngọc* vừa về tới nhà. Nguyên *Vệ ngọc* tiếp được thư của *Vệ-đăng-bửu*, rằng vợ là *Liễu-thị* đem hai con về. Hai con *Vệ-ngọc* : một người tên gọi Quan-xá, đã 12 tuổi ; một người tên gọi Hoạn-xá, mới lên 8 tuổi.
Khi ấy tới nhà, trông thấy cửa đóng mi ngoài cũng đóng, gọi mãi chẳng thấy ai thưa. *Vệ ngọc* nổi giận xông ngựa đạp tung cửa ra. Vào đến trong nhà, trông thấy gia-đình nằm ngổn-ngang ra đấy mà ngủ. Mâm rồi đĩa bát, còn bừa bãi cả xung quanh. *Vệ-ngọc* đi thẳng vào nhà trong thì thấy cửa nào cũng khóa, chẳng có ai cả.
Vệ-ngọc bỉnh-ngọc mà nghĩ thầm rằng : quái-lạ ! chẳng lẽ chàng đi đâu cả ? đã đến hai đi-nương ta đi rồi, nếu không thì sao các cửa phòng đều khóa chặt như thế. Thương ta bỏ nhà ra xem thì những đồ trân-thiết trong phòng, đều là liệt y nguyên, lại bình như vẫn có người ở.
Vệ-ngọc lại bẻ khóa vào phòng 2 từ di-nương thì thấy người lão-bủ và đứa nữ-tỳ ở đấy, mọi người to lên mà hỏi :
— Hai di-nương đâu ? Tiểu-thư và *Hàng* công-tử cũng đi đâu cả ?
Người lão-bủ trông thấy, mới biết là *Vệ-ngọc* công-tử đã về, vội-vàng cùng đưa nữ-tỳ sụp lạy mà bẩm rằng :
— Dạ bẩm công-tử ! *Lã* di-nương và tiểu-thư vào trong thành thân-hương, còn 2 từ di-nương cho công tôi lên mua rượu nếp, hễ là của *Hàng* công-tử bản thường. Chúng tôi ở nhà quả không biết công-tử và di-nương đi đâu.
(Còn nữa)

Certifié l'exactitude — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

NĂM THỨ MƯỜI MỘT — 30 THÁNG 10 — 1918 — MỖI SỐ : 0$02 — GIÁY GHI ĐẶT LÀ A.M.H. 1920

Trang Đồ Tên Văn